

Studieplan

Termin	August 2022 - Maj 2024
Institution	Uddannelsescenter Ringkøbing-Skjern, Gymnasiet HTX Skjern
Uddannelse	HTX
Fag og niveau	Bioteknologi A (inkl. Biologi C)
Lærer	Mads Moeslund Broberg
Hold	HTX22a-bio

Oversigt over undervisningsforløb

<u>Titel 1</u>	Celler og deres membraner (efterår 22 og efterår 23)
<u>Titel 2</u>	Kost og Sundhed (efterår 22)
<u>Titel 3</u>	Motion og Fysiologi (<i>inkl. stof fra NV-forløb</i>)(efterår 22)
<u>Titel 4</u>	Mikroorganismer, Vækst og Enzymer (efterår 22)
<u>Titel 5</u>	Sexologi: Forplantning og Hormoner (forår 23)
<u>Titel 6</u>	DNA, Gener og Evolution (forår 23)
<u>Titel 7</u>	Økologi – en rig natur (<i>inkl. stof fra NV-forløb</i>) (forår og efterår 23, samt forår 24)
<u>Titel 8</u>	Fermentering og stofskifte (<i>inkl. stof fra NV-forløb, og SO-projekt "Øl og kultur"</i>) (efterår 23)
<u>Titel 9</u>	DNA-teknikker og Bioinformatik (forår 24)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Celler og deres membraner
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fysiologi: oversigt over kroppens organsystemer • cellebiologi: dyre-, plante-, svampe- og bakteriecellers overordnede opbygning og membranprocesser • virus: opbygning • makromolekyler: opbygning, egenskaber og biologisk funktion af lipider, proteiner og nucleinsyrer • enzymer: opbygning og funktion • biokemiske processer: fotosyntese, respiration og gæring <p>Teori: Biologi til tiden (BTT), Lone Als Egebo m.fl., Nucleus 2009, side 13-17. Bioteknologi 1, Blidstrup og Jensen, Nucleus 2011, s. 6-11, 14-15 og 21ned-42. Eukaryote og prokaryote celler, samt vira (tavler) Celler og deres organeller (animation, Youtube-video) Powerpoint-slides fra matrix-gruppe-præsentationer</p> <p>Opgaver: Celler og organeller Liv, vira og kroppens organsystemer Quizlet – Cellers organeller og kemi Respiration og Gæring Cellens stofskifte, molekylers polaritet og hydrogenbindinger Matrix-gruppe-arbejde, om Cellemembranen Membran-transport (skema-opgave)</p> <p>Øvelser: Det svulmende æg Osmose i kartofler</p>
Omfang	Forventet: 14 timer
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • anvende fagbegreber, fagsprog, relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og til analyse af biologiske og bioteknologiske problemstillinger • anvende fagbegreber, fagsprog, relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og til analyse af biologiske og bioteknologiske problemstillinger • tilrettelægge og udføre eksperimenter og undersøgelser i laboratoriet • bearbejde data fra kvantitative eksperimenter og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt • analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser, med inddragelse af faglig teori, fejlkilder, usikkerhed og biologisk variation • anvende relevante matematiske repræsentationer, modeller og metoder og grundlæggende kemisk viden til analyse og vurdering • anvende relevante digitale værktøjer i en konkret sammenhæng

	<ul style="list-style-type: none"> • formulere sig struktureret såvel mundtligt som skriftligt om biologiske og bioteknologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer • demonstrere viden om fagets identitet og metoder
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, klasseundervisning, skriftligt arbejde og eksperimentelt arbejde

[Retur til forside](#)

[Retur til forside](#)

Titel 2	Kost og Sundhed
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overordnet opbygning og biologisk funktion af carbohydrater, lipider og proteiner. • Fysiologi: Oversigt over kroppens organsystemer, samt et udvalgt organsystems opbygning og funktion. <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sundhed, sygdom og medicin. <p>Teori: Biologi til tiden (BTT), Lone Als Egebo m.fl., Nucleus 2009, side 19-34. Talje-Hofte-Ratio (i ”BMI og THR (opgaver og mini-øvelser)”) Fordøjelsen (video) EMULGATORER (sæbe + galde) og LIPASE (figur) Kulhydratstofskiftet (figur) De nye kostråd 8Fødevareministeriet</p> <p>Opgaver: Kroppens energibalance, basalstofskifte og energiforbrug Fordøjelsen og fødens næringsstoffer Sukker, Blodsukker og Diabetes Kost-rådernes biologiske begrundelser</p> <p>Øvelser: BMI og THR (opgaver og mini-øvelser). Fordøjelse.</p>
Omfang	10 timer
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier og værksteder. • Bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt. • Anvende enkle matematiske repræsentationer, modeller og metoder til enkle beregninger, • Analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejkilder og usikkerhed. • Uddrage og anvende teori fra kildemateriale, om biologiske emner. • Formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer. • Demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder. • Anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde / kollaborativt arbejde / faglig læsning af tekster på lærebogsniveau / mundtlig formidling med vægt på faglige forklaringer / inddragelse af eksempler på fagets anvendelser / eksperimentelt arbejde / journal-udarbejdelse

[Retur til forside](#)

[Retur til forside](#)

Titel 3	Motion og Fysiologi
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biokemiske processer: Respiration og gæring. • Fysiologi: oversigt over kroppens organsystemer, samt et udvalgt organsystems opbygning og funktion. <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sundhed, sygdom og medicin. <p>Teori: Biologi til tiden (BTT), Lone Als Egebo m.fl., Nucleus 2009, side 35-45. Krop, Energi og Motion (PPT) (<i>fra NV "Energi"</i>) Muskler og muskeltyper (video) (<i>fra NV "Energi"</i>) De to blodkredsløb og blodårernes navne (figur) Diffusion (animation) Forhold i kroppen med betydning for kondition</p> <p>Opgaver: Quizlet – om muskler og energi (<i>fra NV "Energi"</i>) Blodkredsløbet og Hjertet (teori og kernebegreber) Mini-løb, MOTION</p> <p>Øvelser: Muskelstyrke (<i>fra NV "Energi"</i>). Vital lungekapacitet (<i>fra NV "Energi"</i>). Peak Flow. Blodtryk og Hvilepuls.</p>
Omfang	11 timer
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger. • Udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier og værksteder. • Bearbejde data fra kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt. • Anvende enkle matematiske repræsentationer, modeller og metoder til enkle beregninger, beskrivelse og analyse. • Analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejlkilder og usikkerhed. • Uddrage og anvende teori fra kildemateriale, om biologiske emner. • Formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer. • Demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder. • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. • Anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, teknologiske, og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde / kollaborativt arbejde / faglig læsning af tekster på lærebogsniveau / mundtlig formidling med vægt på faglige forklaringer / inddragelse af eksempler på fagets anvendelser / eksperimentelt arbejde / journal-udarbejdelse

[Retur til forside](#)

[Retur til forside](#)

Titel 4	Mikroorganismer, Vækst og Enzymer
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cellebiologi: Overordnet opbygning af pro- og eukaryote celler. • Biokemiske processer: Respiration og gæring. • Enzymer: overordnet opbygning og funktion <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biologisk produktion. <p>Teori: Biologi til tiden (BTT), Lone Als Egebo m.fl., Nucleus 2009, side 141-149m. Fermentering (præsentation) Temperatur og pHs virkning på celler (teori) Enzymer (tavler)</p> <p>Opgaver: Vækst i celle-kulturer Enzymer Quizlet</p> <p>Øvelser: Gærs aktivitet ved forskellige temperaturer</p>
Omfang	6 timer
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger. • Udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier, under hensyntagen til sikkerhed. • Bearbejde data fra kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt. • Anvende enkle matematiske repræsentationer, modeller og metoder til enkle beregninger, beskrivelse og analyse. • Analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejlkilder og usikkerhed. • Uddrage og anvende teori fra kildemateriale, om biologiske emner. • Formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer. • Demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder. • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. • Anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med teknologiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde / kollaborativt arbejde / faglig læsning af tekster på lærebogsniveau / mundtlig formidling med vægt på faglige forklaringer / inddragelse af eksempler på fagets anvendelser / eksperimentelt arbejde / journal-udarbejdelse

[Retur til forside](#)

[Retur til forside](#)

Titel 5	Sexologi - Forplantning og Hormoner
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fysiologi: Et udvalgt organsystems opbygning og funktion, forplantning og hormonal regulering. <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sundhed, sygdom og medicin <p>Teori: Biologi til tiden (BTT), Lone Als Egebo m.fl, Nucleus, side 63–77. Mysteriet Sex (intro) Mikroskopiering (intro) Æggestokke og testikler (mikroskopi-billeder) Sædcellers lange og svære vej til ægbefrugtning (animation, Youtube-video) Menstruations-cyklussen (teori og figur, Fysiologibogen) (<i>Nucleus</i>) Fosterudvikling (styret af kønshormoner)</p> <p>Opgaver: Sex-strategier, Sexsignaler og Seksuelle reaktioners funktion Seksuel stimulering og Kønsorganer (Kahoot-quiz) Menstruations-cyklussen Quiz-og-Byt om SEXOLOGI (Kernestof fra hele emnet)</p> <p>Øvelser: Ornesæd</p>
Omfang	9 timer
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger. • Udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier under hensyntagen til sikkerhed. • Bearbejde data fra kvalitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt. • Analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejlkilder og usikkerhed. • Uddrage og anvende teori fra kildemateriale, om biologiske emner. • Formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer. • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. • Anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde / kollaborativt arbejde / faglig læsning af tekster på lærebogsniveau / mundtlig formidling med vægt på faglige forklaringer / inddragelse af eksempler på fagets anvendelser / eksperimentelt arbejde / journal-udarbejdelse

[Retur til forside](#)

[Retur til forsiden](#)

Titel 6	DNA, Gener og Evolution
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Makromolekyler: overordnet opbygning og biologisk funktion af DNA. • Genetik og molekylærbiologi: Det centrale dogme og mutationer. • Evolutionsteori: Eksempler på evolutionsmekanismer. <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sundhed, sygdom og medicin. <p>Teori:</p> <p>Biologi til tiden (BTT), Lone Als Egebo m.fl., Nucleus 2009, s. 149m-153, 162, 85, 89, 96m-97, 101-103 og 106-107.</p> <p>Replikationen - og dens enzymer (figur)</p> <p>Det Centrale Dogme (video), <i>Biostriben, Biotech Academy</i></p> <p>Proteintyper</p> <p>Typer af mutationer (figurer)</p> <p>Evolution (teori fra Biologi i fokus), <i>Bodil Blem Bidstrup m.fl., Nucleus 2009, s. 107-108, 110-114, 118 og 120.</i></p> <p>Darwins forsvundne rejse (<i>dokumentar, National Geographic 2013</i>).</p> <p>Evolution – opsamling (Kurzgesagt-animation, Youtube-video) – OBS: Findes i “Evolution (teori og opgaver)”.</p> <p>Blodtypers genetik (PDF), fra Biologi for gymnasiet og HF, Gunnar A. Berg, Munksgaard 1989, s. 57-63.</p> <p>Blodtyper (præsentation).</p> <p>Opgaver:</p> <p>DNA fra løg – SPØRGSMÅL (<i>til efterbehandling af øvelsen</i>)</p> <p>DNA, Replikation og Proteinsyntese</p> <p>FORKLAR PROTEINSYNTESSEN</p> <p>DNA, mutationer og den genetiske kode (<i>fra Biologi til tiden, Nucleus</i>)</p> <p>Evolution (teori og opgaver)</p> <p>Celledelinger og Genetik</p> <p>Blodtyper</p> <p>Mini-test om DNA, gener og evolution</p> <p>Øvelser:</p> <p>DNA fra løg.</p> <p>Simpelt nedarvede egenskaber (<i>fænotype-undersøgelse, fra ”Celledelinger og Genetik (opgaver)”</i>).</p> <p>Blodtype-bestemmelse (<i>inkl. vejledningen ”Kend din blodtype ELDONKORT”</i>).</p>
Omfang	20 timer
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger. • Udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier og værksteder under hensyntagen til sikkerhed. • Bearbejde data fra kvalitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt. • Analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejkilder og usikkerhed. • Uddrage og anvende teori fra kildemateriale, om biologiske emner. • Formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer. • Demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder.

	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. • Anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, teknologiske, og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde / kollaborativt arbejde / faglig læsning af tekster på lærebogsniveau / mundtlig formidling med vægt på faglige forklaringer / inddragelse af eksempler på fagets anvendelser / eksperimentelt arbejde / journal-udarbejdelse

[Retur til forside](#)

[Retur til forside](#)

Titel 7	Økologi (inkl. stof fra NV-forløbet "Lys")
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cellebiologi: overordnet opbygning af eukaryote celler. • Biokemiske processer: Fotosyntese og respiration. • Økologi: samspil mellem arter og deres omgivende miljø, energiomsætning i økosystemet og biodiversitet. <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miljøbeskyttelse <p>Teori: Biologi til tiden (BTT), Lone Als Egebo m.fl., Nucleus 2009, side 117-125. Introduktion til brug af MIKROSKOP (fra NV "Lys") LYS og Fotosyntese (oplæg) (fra NV "Lys") Økosystemer (tavler) Hvor får planter deres masse fra? (Youtube-video)</p> <p>Opgaver: Fotosyntese - samt respiration og vækst (fra NV "Lys") Økosystemer Økosystemers konsumenter</p> <p>Øvelser: Mikroskopi af planteceller (miniøvelse fra NV "Lys") Lysmængde og fotosyntese (fra NV "Lys")</p>
Omfang	9 timer
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger. • Udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier og i felten under hensyntagen til sikkerhed. • Bearbejde data fra kvalitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt. • Analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejlkilder og usikkerhed. • Uddrage og anvende teori fra kildemateriale, om biologiske emner. • Formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer. • Demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder. • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. • Anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, miljømæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger. • Behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde / kollaborativt arbejde / faglig læsning af tekster på lærebogsniveau / mundtlig formidling med vægt på faglige forklaringer / inddragelse af eksempler på fagets anvendelser / eksperimentelt arbejde / journal-udarbejdelse

[Retur til forside](#)

Titel 8	Fermentering, stofskifte og carbohydrater (inkl. stof fra NV-forløbet "Lys" og SO-projektet "Øl og kultur")
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mikrobiologi: vækst, vækstmodeller, vækstfaktorer • biokemiske processer: Respiration, gæring og deres overordnede delprocesser • eksperimentelle metoder: celledyrkning og spektrofotometri • makromolekyler: opbygning, egenskaber og biologisk funktion af carbohydrater <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bioteknologisk anvendelse af mikroorganismer <p>Teori:</p> <p>Bioteknologi 2 (Carsten Skovsø Bugge m.fl. , Nucleus 2011), s. 6-28 og 30-47. Bioteknologi 3 (Bodil Blem Bidstrup og Carsten Skovsø Bugge, Nucleus 2010), s. 24-38øv. The Biology of Brewing (små animationer af ølbrygningens del-steps) https://ricochetscience.com/biology-of-brewing/ Respirationen – Oversigt (tavler) Thalidomid (Wikipedia)</p> <p>Opgaver:</p> <p>Fermentering og vækstfaktorer (arbejdsspørgsmål) Reaktionstyper - og navngivning Fermentering og Ølbrygning (eksamensopgave) Glycolysen (m. Youtube-video) Citratcyklus (m. Youtube-video) Elektrontransportkæden (m. Youtube-video) Gæring og anaerob respiration (m. Youtube-video) Quiz-og-Byt-spørgsmål om Respirationen og dens delprocesser Strukturisomeri og geometrisk isomeri (skema-opgave) Matrix-gruppearbejde, om CARBOHYDRATER</p> <p>Øvelser:</p> <p>Absorptionsspektrum og standardkurve for kobber(II)sulfat (fra NV "Lys") Bakteriers vækst - dyrkning og spektrofotometrisk måling Gærs aktivitet ved forskellige temperaturer og sukkerkoncentrationer Gærcellers udnyttelse af forskellige carbohydrater Sacchariders sødme Fehlings prøve - på saccharider</p>
Omfang	Forventet 45 timer (inkl. NV-forløb og SO-projekt)
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • anvende fagbegreber, fagsprog, relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og til analyse af biologiske og bioteknologiske problemstillinger • tilrettelægge og udføre eksperimenter og undersøgelser i laboratoriet • bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt • analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser, med inddragelse af faglig teori, fejlkilder, usikkerhed og biologisk variation

	<ul style="list-style-type: none"> • gennemføre, vurdere og dokumentere beregninger ved behandling af problemstillinger med biokemisk og biologisk indhold • anvende relevante matematiske repræsentationer, modeller og metoder og grundlæggende kemisk viden til analyse og vurdering • anvende relevante digitale værktøjer, herunder fagspecifikke og matematiske, i en konkret sammenhæng • formulere sig struktureret såvel mundtligt som skriftligt om biologiske og bioteknologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer • demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder • analysere, vurdere og perspektivere bioteknologiske metoder inden for biologisk produktion • demonstrere viden om fagets identitet og metoder • anvende fagets viden og metoder til vurdering og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, teknologiske, miljømæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger • behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, skriftligt arbejde og eksperimentelt arbejde

[Retur til forside](#)

Titel 9	DNA-teknikker og Bioinformatik
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • makromolekyler: opbygning, egenskaber og biologisk funktion af proteiner og nucleinsyrer • genetik og molekylærbiologi: replikation, proteinsyntese, mutation og anvendt bioinformatik • evolutionsteori: biologisk variation og selektion • eksperimentelle metoder: PCR, elektroforese, DNA-sekventering <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ny forskning og nye bioteknologiske metoder <p>Teori: Bioteknologi 1 (Bodil Blem Bidstrup og Johanne Jensen, Nucleus 2011), s. 50-73 Milepæle - Genteknologi Den genetiske kode (kodelæseren) Kodende streng og skabelon-streng (figur) Protein-modificering, kromosomer og diversitet (tavler) DNA Fingerprinting (tavler) - med animationer PCR (virtuelt laboratorium), https://learn.genetics.utah.edu/content/labs/pcr/ Gel-elektroforese (virtuelt laboratorium), https://learn.genetics.utah.edu/content/labs/gel/ Fældende beviser: DNA (DR dokumentar) DNA-sekventering, DNA-hybridisering og Bioinformatik RNA-interferens (Youtube-video) Bioinformatik (Biotech Academy) (fra biotechacademy.dk) - teori og databaser</p>

	<p>Genetikbogen B+A, Genetik, genteknologi og evolution (Lone Las Egebo, Nucleus 2014), s. 172-177. BLAST, Instruktionsvideo (<i>fra Youtube</i>)</p> <p>Opgaver: PCR og gel-elektroforese CSI – bioteknologiske undersøgelser af et gerningssted (eksamensopgave) Evolution (teori og opgaver) Livets opståen og udvikling (tip en tier) Bioinformatik – Identifikation af ukendt DNA, via BLAST (opgave) (<i>fra Genetikbogen B+A</i>). Bioinformatik – Konstruktion af fylogenetiske stamtræer, vha. UNIPROT (opgave) (<i>fra Genetikbogen B+A</i>).</p> <p>Øvelser: Isolering af DNA fra spyt Mikro-pipettering CSI Skjern (<i>DNA fingerprinting m. PCR og gelelektroforese</i>)</p>
Omfang	Forventet: 35 timer
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • anvende fagbegreber, fagsprog, relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og til analyse af biologiske og bioteknologiske problemstillinger • udføre eksperimenter og undersøgelser i laboratoriet, værksteder og i felten under hensyntagen til sikkerhed, og til risikomomenter ved arbejde med biologisk materiale • bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt • analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser, med inddragelse af faglig teori, fejlkilder, usikkerhed og biologisk variation • formulere sig struktureret såvel mundtligt som skriftligt om biologiske og bioteknologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer • demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder • analysere, vurdere og perspektivere bioteknologiske metoder inden for udvalgte områder som miljø, medicin og sundhed • demonstrere viden om fagets identitet og metoder • anvende fagets viden og metoder til vurdering og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, teknologiske, miljømæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger • behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, skriftligt arbejde, eksperimentelt arbejde.